

Třídící znak							
2	0	3	2	6	1	8	0

**ÚŘEDNÍ SDĚLENÍ
ČESKÉ NÁRODNÍ BANKY
ze dne 5. března 2026**

**k vyhodnocení nastavení sazby proticyklické kapitálové rezervy
pro Českou republiku – březen 2026**

I.

Účel úředního sdělení

Česká národní banka (dále jen „ČNB“) podle § 12o odst. 4 zákona č. 21/1992 Sb., o bankách, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o bankách“) a § 8aI odst. 4 zákona č. 87/1995 Sb., o spořitelních a úvěrních družstvech a některých opatřeních s tím souvisejících a o doplnění zákona České národní rady č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o spořitelních a úvěrních družstvech“) vyhodnocuje míru cyklického systémového rizika. Na základě tohoto vyhodnocení ČNB může stanovit nebo změnit sazbu proticyklické kapitálové rezervy pro Českou republiku prostřednictvím vydání opatření obecné povahy podle § 12o odst. 6 zákona o bankách a § 8aI odst. 6 zákona o spořitelních a úvěrních družstvech.

Vzhledem k tomu, že na základě vyhodnocení provedeného v březnu 2026 nedochází ke změně sazby proticyklické kapitálové rezervy a tedy ani k vydání opatření obecné povahy, zveřejňuje ČNB odůvodnění ponechání sazby proticyklické kapitálové rezervy pro Českou republiku na nezměněné úrovni prostřednictvím úředního sdělení.

II.

Odůvodnění ponechání sazby proticyklické kapitálové rezervy

1. ČNB při vyhodnocování míry cyklického systémového rizika a rozhodování o sazbě proticyklické kapitálové rezervy pro Českou republiku přihlíží k orientačnímu ukazateli proticyklické kapitálové rezervy vypočtenému podle § 12o odst. 2 a 3 zákona o bankách a § 8aI odst. 2 a 3 zákona o spořitelních a úvěrních družstvech, k doporučením vydaným Evropskou radou pro systémová rizika (dále jen „ESRB“) a ukazatelům, které mohou značit růst systémového rizika.
2. Podle § 12o odst. 2 a 3 zákona o bankách a § 8aI odst. 2 a 3 zákona o spořitelních a úvěrních družstvech je základem pro výpočet orientačního ukazatele odchylka poměru objemu poskytnutých úvěrů a hrubého domácího produktu od dlouhodobého trendu. Hodnota poměru poskytnutých úvěrů a hrubého domácího produktu ve 3. čtvrtletí roku 2025 činila 82,8 % a příslušná odchylka od dlouhodobého trendu dosáhla -7,1 procentního bodu.¹ Této hodnotě odpovídá referenční sazba proticyklické kapitálové rezervy ve výši 0 %. Dodatečná odchylka²,

¹ Podle doporučení ESRB/2014/1 (Recommendation of the European Systemic Risk Board of 18 June 2014 on guidance for setting countercyclical buffer rates) je za objem úvěrů považována hodnota veškerých úvěrů poskytnutých soukromému sektoru (sektor nefinančních podniků, sektor domácností a neziskových institucí sloužících domácnostem), která je zvýšena o objem dluhopisů emitovaných domácím nefinančním soukromým sektorem. Pro výpočet dlouhodobého trendu poměru objemu poskytnutých úvěrů a hrubého domácího produktu je použita časová řada za období od čtvrtého čtvrtletí 1995 do třetího čtvrtletí 2025 a Hodrickův-Prescottův filtr s parametrem vyhlazení (λ) 400 000.

² Dodatečná odchylka, nazývaná expanzivní úvěrová mezera, je vypočtena jako rozdíl mezi aktuální hodnotou poměru bankovních úvěrů a hrubé přidané hodnoty soukromého nefinančního sektoru a dosaženým minimem uvedeného poměru v posledních 8 čtvrtletích.

- kteřá vychází z doporučení ESRB (část B, odst. 2) a lépe zohledňuje specifika hospodářství v ČR, dosáhla v prvním čtvrtletí 2025 výše 0,9 p. b. a implikuje hodnotu referenční sazby 0 %.
3. ČNB v reakci na doporučení ESRB opakovaně zdůrazňovala, že velikost odchylek uvedených v bodě 2 nepovažuje za spolehlivé vodítko pro určení pozice domácí ekonomiky ve finančním cyklu a stanovení výše sazby proticyklické kapitálové rezervy. ČNB upřednostňuje přístup, který vychází z komplexního posouzení vývoje ukazatelů značících růst systémového rizika podle § 12o odst. 4 zákona o bankách a § 8aI odst. 4 zákona o spořitelních a úvěrních družstvech.³
 4. Mezi hlavní sledované ukazatele patří indikátor finančního cyklu (IFC). Jeho pokračující růst potvrdil, že se ekonomika ČR posunula dále v růstové fázi finančního cyklu. Vývoj IFC byl tažen primárně růstem objemu čistých nově sjednaných úvěrů domácnostem na bydlení a na spotřebu. V prosinci 2025 překročil jejich měsíční objem 31,8, resp. 11,3 mld. Kč a nacházel se tak nad průměrem z let 2015–2024. Do IFC se silněji promítl také objem čerpaných úvěrů nefinančními podniky, jenž v prosinci 2025 překročil 130 mld. Kč. Vývoj u nových úvěrů se projevil v meziročním tempu růstu stavu nesplacených úvěrů a celkově přispěl k nárůstu míry zadlužení bankovními úvěry v sektoru domácností, ne však nefinančních podniků, u kterých hodnota ve 3. čtvrtletí 2025 klesla.⁴ Na vývoj IFC měly vliv i ceny obytných nemovitostí, které v roce 2025 svižně rostly, přičemž transakční aktivita na trhu těchto nemovitostí překročila 10letý průměr.⁵
 5. Celkový rozsah systémových cyklických rizik v bilancích bank lze vnímat i nadále jako relevantní, a to i ve vztahu ke skutečné tvorbě opravných položek a výši poměru opravných položek a celkových úvěrů. Aktualizovaný odhad objemu potenciálních neočekávaných cyklických úvěrových ztrát vzrostl na 23,4 mld. Kč. Zdrojem systémového rizika může být i potenciální nárůst rizikových vah u úvěrových portfolií bank využívajících přístup IRB, a to v případě výraznějšího zhoršení ekonomické situace se systémovými dopady. Zhoršení rizikových parametrů vlivem výrazně nepříznivého vývoje by vedlo k jejich nárůstu a zprostředkovaně také k nárůstu kapitálového požadavku v absolutním vyjádření. Tento potenciální nárůst by měla proticyklická kapitálová rezerva také pokrývat. Výše kapitálu potřebná pro pokrytí poklesu kapitálového poměru v důsledku možného cyklického nárůstu rizikových vah by dle odhadu ČNB činila 23,4 mld. Kč. Celkový dodatečný kapitál potřebný k pokrytí neočekávaných cyklických úvěrových ztrát a nárůstu rizikových vah tak činí 46,8 mld. Kč, čemuž odpovídá sazba proticyklické kapitálové rezervy ve výši 1,5 %.
 6. Na základě výše uvedeného hodnocení rozhodla bankovní rada ČNB v zájmu zachování odolnosti bankovního sektoru o ponechání sazby proticyklické kapitálové rezervy na úrovni 1,25 %, která byla stanovena prostřednictvím Opatření obecné povahy II/2024 ze dne 6. června 2024.⁶ Při rozhodování zohlednila výsledky kvantitativních metod a celkové hodnocení současné růstové fáze finančního cyklu. Ekonomika ČR se pohybuje blízko svého potenciálu, domácnosti a podniky zůstávají na agregátní úrovni finančně zdravé a v prostředí kladných reálných sazeb a přetrvávajících globálních geopolitických nejistot spíše obezřetné.⁷ Banky zároveň plošně nerozvolňují své úvěrové standardy ani řízení úvěrového rizika. Bankovní rada se shodla, že na výhledu jsou již patrné zřetelnější známky nárůstu cyklických rizik a další posun ekonomiky

³ Metodický rámec ČNB ke stanovování sazby proticyklické kapitálové rezervy je představen v dokumentu [Přístup ČNB ke stanovování proticyklické kapitálové rezervy](#).

⁴ K 31. 12. 2025 dosáhlo meziroční tempo růstu bankovních úvěrů domácnostem na bydlení 8,3 % a na spotřebu 10,8 %. Objem bankovních úvěrů nefinančním podnikům k 31. 12. 2025 meziročně vzrostl o 4,3 %. Poměr bankovních úvěrů domácnostem na jejich ročním hrubém disponibilním důchodu k 30. 9. 2025 činil 50,4 %. Poměr bankovních úvěrů nefinančním podnikům na jejich ročním hrubém provozním přebytku k 30. 9. 2025 dosáhl 73,6 %, což je o necelý 1 p. b. méně než v předchozím čtvrtletí.

⁵ Meziroční změna indexu cen nemovitostí (HPI) činila k 30. 9. 2025 10,8 %.

⁶ Opatření obecné povahy je dostupné na webových stránkách ČNB: [Opatření obecné povahy II/2024 ze dne 6. června 2024](#).

⁷ Tříměsíční míra selhání u úvěrů domácnostem na bydlení činila ve 3. čtvrtletí roku 2025 0,21 % (historické minimum z roku 2021 a 2022 je 0,12 %), u úvěrů domácnostem na spotřebu 0,73 % (historické minimum z roku 2020 je 0,63 %) a u úvěrů nefinančním podnikům 0,16 %, což je nové historické minimum.

v růstové fázi finančního cyklu může otevřít diskusi o zvýšení sazby CCyB.

7. Okolnosti a podmínky popsané v bodech 4. až 6. dávají ČNB prostor pro vyhodnocení dalšího makrofinančního vývoje s ohledem na domácí a globální nejistoty a rizika zimní prognózy ČNB. V případě pokračování posunu ekonomiky v růstové fázi finančního cyklu je ČNB připravena sazbu proticyklické kapitálové rezervy zvýšit, přičemž pravděpodobnost tohoto kroku vzrostla. Při značném zhoršení ekonomické situace a vzniku významných neočekávaných úvěrových ztrát v domácím bankovním sektoru je ČNB připravena sazbu proticyklické kapitálové rezervy snížit výrazněji, případně tuto rezervu zcela uvolnit s cílem podpořit plynulé úvěrování reálné ekonomiky.

III.

Závěrečná ustanovení

Toto úřední sdělení bylo zveřejněno 6. března 2026.

Člen bankovní rady:
PhDr. Jakub Seidler, Ph.D. v. r.